

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 28.12.1973, sp. zn. 4 Co 280/73, ECLI:CZ:NS:1973:4.CO.280.1973.1

Číslo: 6/1975

Právní věta: Jedným z predpokladov trvania nároku na vdovský dôchodok podľa ustanovenia § 30 ods. 2 písm. f/ zákona č. 101/1964 Zb. je skutočnosť, že manžel vdovy, po ktorom je nárok na vdovský dôchodok uplatňovaný, zomrel následkom pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní I. pracovnej kategórie. Ak teda manžel vdovy zomrel následkom choroby z povolania, nepatrí v takomto prípade vdovský dôchodok po uplynutí jedného roku od smrti manžela (§ 30 ods. 1 zákona č. 101/1964 Zb.).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 28.12.1973

Spisová značka: 4 Co 280/73

Číslo rozhodnutí: 6

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Sociální zabezpečení

Předpisy: 101/1964 Sb. § 30

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Správa dôchodkov v Bratislave odňala navrhovateľke vdovský dôchodok a jeho výplatu zastavila dňom 21. 5. 1973.

Krajský súd v Banskej Bystrici na návrh navrhovateľky preskúmal toto rozhodnutie Správy dôchodkov a zrušil ho s odôvodnením, že navrhovateľke vdovský dôchodok patrí aj naďalej, lebo jej manžel zomrel v dôsledku choroby z povolania a pred smrťou pracoval v I. pracovnej kategórii. Preto sú splnené podmienky na ďalšiu výplatu dávky v zmysle ustanovenia § 30 ods. 2 písm. f/ zákona č. 101/1964 Zb., lebo navrhovateľka dosiahla ku dňu smrti manžela potrebný vek 40 rokov.

Správa dôchodkov v odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa navrhovala potvrdiť jej rozhodnutie, lebo manžel navrhovateľky nezomrel na následky pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v I. pracovnej kategórii, ale zomrel ako invalidný dôchodca. Pred priznaním invalidného dôchodku nepracoval v zamestnaní patriacom do I. pracovnej kategórie, ale bol v zamestnaní, ktoré je zadelené do III. pracovnej kategórie. Uviedla ďalej, že príčinou smrti manžela navrhovateľky bola jednoduchá silikóza a kardiorespiračné zlyhanie. Silikózu získal ako míner pri stavbe tunela (1950 až 1954), prípadne v podniku I. v B. (1961-1962), kde vykonával práca patriace do II. pracovnej kategórie. V I. pracovnej kategórii pracoval v čase od 21. 2. 1955 do 30. 11. 1956 a

od 8. 11. 1957 do 9. 11. 1958 (v baniach v K. a v O.). Preto nie sú dané podmienky podľa ustanovenia § 30 ods. 2 písm. f/ zákona č. 101/1964 Zb. a navrhovateľke nepatrí vdovský dôchodok aj po uplynutí jedného roku od smrti jej manžela.

Najvyšší súd SSR zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že rozhodnutie Správy dôchodkov potvrdil.

Z odôvodnenia:

Prípady, v ktorých výhodnejšia výška, prípadne existencia dávky je viazaná na trvanie zamestnania v I. alebo II. pracovnej kategórii ke dňu vzniku nároku na dôchodok, sú v zákone č. 101/1964 Zb. /1/ v jednotlivých ustanoveniach výslovne uvedené (napr. § 11 ods. 2, § 13 ods. 1, § 18 ods. 1, § 28 ods. 1 a § 30 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona).

Ustanovenie § 30 ods. 2 písm. f/ zákona č. 101/1964 Zb. zvyhodňuje vdovy v tom zmysle, že im ponecháva nárok na vdovský dôchodok aj po uplynutí jedného roku, avšak za splnenia podmienok, že jednak vdova dosiahla vek 40 rokov ku dňu smrti manžela, a jednak, že smrť manžela nastala následkom pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní I. pracovnej kategórie. Z toho nepochybne vyplýva, že výhody tohto citovaného ustanovenia patria vdove len vtedy, ak jej manžel zomrel následkom pracovného úrazu utrpeného v zamestnaní I. pracovnej kategórie pri plnení pracovných úloh. Na ďalšie prípady smrti manžela vdovy nemožno takto zvyhodnený nárok na vdovský dôchodok rozšíriť.

Manžel navrhovateľky nezomrel na následky pracovného úrazu (§ 22 ods. 1, veta prvá, zákona č. 101/1964 Zb) utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní I. pracovnej kategórie. Bolo preukázané, že manžel navrhovateľky sa stal v roku 1966 čiastočne invalidným (čiastočná invalidita vznikla na následky choroby z povolania). V roku 1971 pre zhoršenie zdravotného stavu (choroby z povolania) bola uňho ustálená plná invalidita. Počas čiastočnej invalidity pracoval ako pomocný robotník v zamestnaní patriacom do III. pracovnej kategórie. Zomrel 21. 5. 1972 a ako príčina smrti je uvedená jednoduchá silikóza a kardiorespiračné zlyhanie srdca. Nezomrel teda na následky pracovného úrazu pri plnení pracovných úloh v zamestnaní I. pracovnej kategórie, ako to vyžaduje ustanovenie § 30 ods. 2 písm. f/ zákona č. 101/1964 Zb. Preto nespĺňa navrhovateľka podmienky pre priznanie vdovského dôchodku na dobu dlhšiu ako jeden rok od smrti manžela.

To, že manžel navrhovateľky má vykazovanú dobu zamestnania v I. a II. pracovnej kategórii, mohlo mať vplyv za týchto okolností iba na ustálenie výšky invalidného dôchodku a prípadne z neho odvodneného vdovského dôchodku. Neovplyvnilo to však so zreteľom na jednoznačne vyžadovanú podmienku § 30 ods. 2 písm. f/ zákona č. 101/1964 ďalšie trvanie nároku na vdovský dôchodok navrhovateľky.

Preto preskúmané rozhodnutie Správy dôchodkov je v súlade so zákonom.

Kedže súd prvého stupňa zaujal opačné stanovisko, bolo treba jeho uznesenie zmeniť (§ 220 ods. 1 O. s. p.) a preskúmané rozhodnutie Správy dôchodkov ako správne potvrdiť (§ 249 ods. 1 O. s. p.).

1) Úplné znenie zákona so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 5/1972 Zb.